

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
Political Participation of People in Ban Pet Sub-district Municipality,
Muang District, Khon Kaen Province

มรรษพร ชำนาญคำ
อรุณประไพ วัลคำ
มูทิตา อินสอน
พระครูเอกุตตรสตาธิคุณ
กิตติพัทธ์ เทศกำจร
วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Massaporn Chamnankar
Arunprapai Wankam
Mutita Insorn
Prakruakutrarasatrakun
Kittipat Teskamjorn
Roi Et Bhudhist College Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Email : suthamasying@gmail.com

วันที่รับบทความ: 18 มีนาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 30 มีนาคม 2566; วันตอบรับบทความ: 3 เมษายน 2566
Received: March 18, 2023; Revised: March 30, 2023; Accepted: April 3, 2023

บทคัดย่อ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นจะเห็นได้ว่าการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองจากอดีตที่ผ่านมาตั้งแต่การเลือกนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาลหรือการดำเนินการทางกิจกรรมทางการเมืองในพื้นที่ตำบลบ้านเป็ดมักจะมีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมไม่ค่อยมากนักหรืออาจเป็นเพราะตำบลบ้านเป็ดเป็นพื้นที่เขตกึ่งชุมชนเมืองที่ประชาชนให้ความสนใจในการประกอบอาชีพที่ต้องแข่งขันหรือเข้าไปทำงานในเมืองมากขึ้น ซึ่งส่งผลทำให้ประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างจริงจังเท่าที่ควร งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และเพื่อเปรียบเทียบจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอยู่อาศัยในเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ เกลี่ยรวม และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-Test (Independent samples) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ F-test (Dependent samples) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง การมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในอยู่ระดับปานกลาง ผลทดสอบสมมติฐานระหว่าง

ปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองพบว่า เพศและระยะเวลาที่อาศัยต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ต่างกัน ส่วนอายุ รายได้ อาชีพ ระดับการศึกษาและสถานภาพสมรสที่ต่างกัน ส่งผลให้มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การเมือง, ขอนแก่น

Abstract

Political involvement can be seen in political participation from the past. Since the election of the mayor Members of the municipal council or conducting political activities in the Ban Pet area usually have very few people participating, or it may be because Ban Pet Sub-district is a semi-urban area where people are interested in doing business. Occupations that require more competition or working in the city As a result, people do not pay attention to political participation as seriously as they should. The purpose of this research was to study the political participation of people in Ban Pet Sub-district Municipality, Muang District, Khon Kaen Province. and to compare by personal factors and political participation of the people in the municipality of Ban Pet Sub-district, Muang District, Khon Kaen Province. This research used quantitative research methodology. The population of this research is people living in Ban Pet Subdistrict Municipality, Muang District, Khon Kaen Province. A random sample of 400 people was analyzed by frequency, percentage, total mean, and statistics used to test the hypothesis: t-Test (Independent samples). Statistically significant at the 0.05 level. sample people Political participation was at a moderate level . The hypothesis test between personal factors and political participation found that Gender and length of residence are different. There was no difference in political participation. Age, income, occupation, education level and marital status were different. resulting in different political participation.

Keywords: Public Political, Participation, Khonkaen

บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหลักสากลที่นานาอารยประเทศให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจเพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาลที่รัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมรับรู้ร่วมคิด

ร่วมตัดสินใจเพื่อสร้างความโปร่งใส และเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น การเลือกตั้งไม่ใช่เป็นเฉพาะสิทธิของประชาชนที่จะแสดงออกทางการเมืองด้วยการไป หย่อนบัตรแต่ยังถือเป็นหน้าที่ของพลเมืองดี จึงเป็นการบังคับโดยกฎหมายให้มีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะได้มีการเล็งผลแล้วว่าถ้าประชาชนไม่มีส่วนร่วมทางการเมืองก็จะทำให้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยล้มเหลวได้รัฐธรรมนูญจึงบัญญัติไว้ให้เป็นหน้าที่ซึ่งหมายความว่า เป็นทั้งสิทธิและเป็นทั้งหน้าที่ในเวลาเดียวกัน และในกรณีที่บุคคลไม่ไปเลือกตั้งและไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งได้ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ เช่น อาจจะเสียสิทธิในการลงสมัครต่างๆ หรือเสียสิทธิในการที่จะเข้าชื่อกันเพื่อเสนอร่างกฎหมายในหมวด 3 ของรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งการบริหารระดับสูงตามมาตรา 304 เป็นต้น ระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่มุ่งเน้นหลักการสำคัญในเรื่องของความเสมอภาค เสรีภาพ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ยึดหลักกฎหมายและการใช้เหตุผลเป็นการปกครองโดยเสียงข้างมากโดยเคารพเสียงข้างน้อย (จักษ์ พันธ์ชูเพชร, 2550)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (Political participation) เป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการทางการเมือง กล่าวคือการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย สังคมใดจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำ พิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สังคมที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูง ในทางตรงกันข้ามถ้าสังคมใด มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ แสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ โดยนัยนี้ นักวิชาการทางรัฐศาสตร์บางกลุ่มจึงถือว่าการพัฒนาทางการเมืองเป็นการทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ความสำเร็จของการพัฒนาทางการเมืองจึงขึ้นกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นสำคัญ ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นเป้าหมายของการพัฒนาการเมืองโดยตรง โดยเฉพาะการพัฒนาทางการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยในส่วนของกระบวนการทางการเมืองนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แท้จริงคือการแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม กิจกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคมการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับองค์กรทางการเมือง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับประชาชน การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้คือกระบวนการทางการเมืองซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ประชาชนต้องการ (สมบัติ อารังค์ธัญวงศ์, 2541 อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธ, 2554 : 75-76)

สำหรับเทศบาลตำบลบ้านเป็ด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งของประเทศไทย ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 14 พ.ศ.2562 ได้กำหนดหน้าที่ที่ต้องทำในเขตเทศบาลตำบล คือ จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก จัดให้มีการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการคุ้มครอง ดูแล บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย (พระราชบัญญัติเทศบาล

พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 14 พ.ศ.2562, ออนไลน์) แต่สำหรับด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นจะเห็นได้ว่าการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองจากอดีตที่ผ่านมา ตั้งแต่การเลือกนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาลหรือการดำเนินการทางกิจกรรมทางการเมืองในพื้นที่ตำบลบ้านเปิดมักจะมีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมไม่ค่อยมากนัก หรืออาจเป็นเพราะตำบลบ้านเปิดเป็นพื้นที่เขตกึ่งชุมชนเมืองที่ประชาชนให้ความสนใจในการประกอบอาชีพที่ต้องแข่งขันหรือเข้าไปทำงานในเมืองมากขึ้น ซึ่งส่งผลทำให้ประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างจริงจังเท่าที่ควร

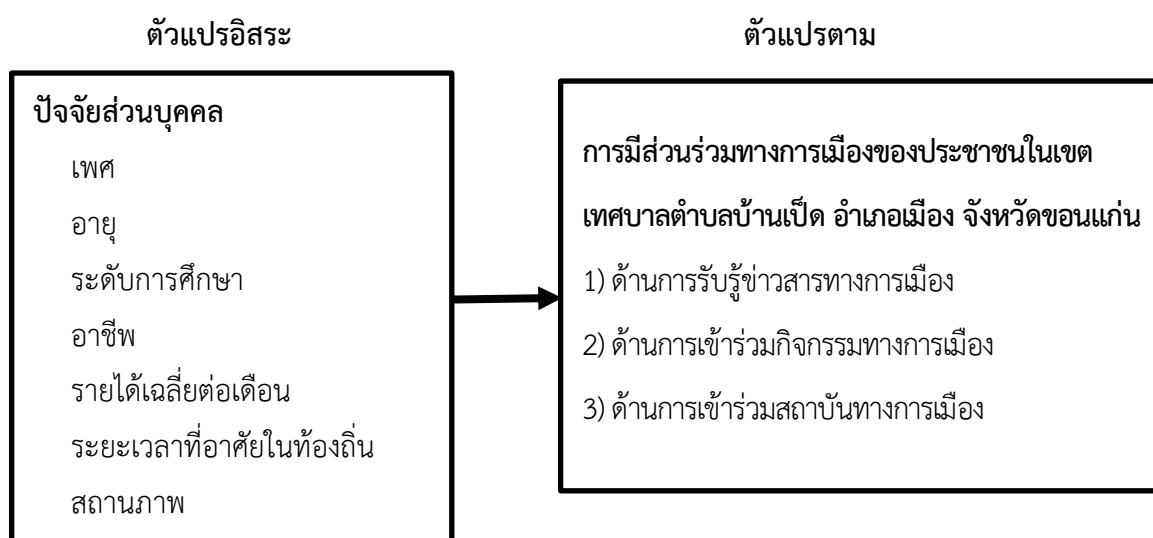
จากเหตุผลต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาทางคณะผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจในการที่จะศึกษาวิจัยใน หัวข้อ “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเปิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” โดยได้ศึกษาสำรวจข้อมูลโดยใช้แนวคิดทฤษฎีของ มิลเบรธ ดัดแปลงโดยฉวีวดี บุรีกุล(2545 อ้างถึงใน อรุณี ปริศนนานันท์กุล, 2552, หน้า 15) มาใช้ในการสำรวจข้อมูลการศึกษาทำวิจัยในครั้งนี้ จะส่งผลประโยชน์แก่คณะผู้วิจัยในการรับทราบ “ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเปิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” อีกทั้งยังเป็น กรณีศึกษาให้กับผู้ที่มีความสนใจในการที่จะนำงานวิจัยในครั้งนี้ ไปพัฒนาต่อยอดในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเปิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเปิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยผู้วิจัยสามารถสร้างแนวแนวคิดการวิจัยดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การสำรวจการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Method) โดยใช้รูปแบบเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีระเบียบวิธีดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จำนวน 47,179 คน (เทศบาลตำบลบ้านเป็ด, ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป คำนวณโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 580-581) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม โดยเจาะจงเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชากรในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยสร้าง ขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแสดงลักษณะของประชากรของ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพและระยะเวลาที่อาศัยในท้องถิ่น

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับประกอบด้วย

- 1) ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง
- 2) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง
- 3) ด้านการเข้าร่วมสถาบันทางการเมือง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชากรในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลคณะผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังนี้

- 1) เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาคณะผู้ศึกษาจะทำการตรวจสอบความถูกต้อง

ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามกรณีแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ครบถ้วน ต้องแจ้งผู้ตอบแบบสอบถามให้แก้ไขทันที

- 2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้ศึกษาประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ จะตั้งระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้สถิติเพื่อพรรณานา และวิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลมาตรวจให้ลงคะแนนและลงรหัส (Coding) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการลงรหัสและทำการวิเคราะห์ข้อมูลมาวิเคราะห์โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ ตรวจสอบความถูกต้องของการลงรหัสแล้วให้คะแนนในแต่ละข้อจำแนกเป็นรายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นในแบบสอบถาม 5 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert scales) (ไพฑูริย์ โพธิ์สว่าง, 2556, 134) โดยกำหนดค่า ดังนี้

5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุดให้	5	คะแนน
4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากให้	4	คะแนน
3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลางให้	3	คะแนน
2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยให้	2	คะแนน
1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุดให้	1	คะแนน

เมื่อนำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป พร้อมกำหนดเกณฑ์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นค่าเฉลี่ยดังนี้ (ไพฑูริย์ โพธิ์สว่าง, 2556, 134)

4.21-5.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด
3.41-4.20	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก
2.61-3.40	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง
1.81-2.60	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย
1.00-1.80	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาได้นำหลักสถิติประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) ค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน แบ่งออกเป็น 3 รายการ ได้แก่
 - 2.1 ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง
 - 2.2 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

2.3 ด้านการเข้าร่วมสถาบันทางการเมือง

สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ร้อยละ (Percentage) และ ค่าเฉลี่ย
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้าน

เปิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ทั้งหมด 3 ระดับคือ

2.1 ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

2.2 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

3.3 ด้านการเข้าร่วมสถาบันทางการเมือง

3. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านเปิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 1) ร้อยละ (Percentage)
- 2) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
- 3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
- 4) ค่าความถี่ (Frequency) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-Test (Independent samples) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ F-test (Dependent samples)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเปิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า

1.1 ผลการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเปิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง โดย ภาพรวมพบว่าปานกลาง ประเด็นเรื่องความสนใจทางการเมืองพบว่าพูดคุยเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองกับผู้อื่นโดยเป็นริเริ่มเป็นลำดับแรก พูดคุยและติดต่อกับนักการเมืองทั้งอดีตรวมถึง ปัจจุบัน รวมทั้งผู้นำทางการเมืองเช่นแกนนำ นักวิชาการ เป็นต้น เป็นลำดับสอง เสนอตนเองเป็นผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งทางการเมืองโดยในนามตัวแทนอิสระ เข้าร่วมการรับฟังการจัดทำประชา พิจารณ์หรือรับฟังการปราศรัยของผู้ลงสมัครทางการเมืองชักชวนให้ผู้อื่นสนใจกิจกรรมทางการเมืองและติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประเด็นการเมือง ตามลำดับ

1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล บ้านเปิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองพบว่าโดยภาพรวม ปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่าป็นเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งหรืออาสาสมัครสังเกตการณ์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เมืองปานกลาง ร่วมรณรงค์การสนับสนุนให้ผู้คนออกไปใช้สิทธิ เลือกตั้งเป็นลำดับมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับปานกลาง แจ้งข้อมูลเรื่องการทุจริตของผู้ลงสมัคร เลือกตั้งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง และใช้สิทธิเลือกตั้ง รวมถึงการลงประชามติ ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง

1.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ด้านการเข้าร่วมสถาบันทางการเมือง พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อการบริจาคเงินหรือร่วมจัดกิจกรรมระดมทุนเข้าพรรคหรือกลุ่มจาก สมาชิกเป็นระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง การแสดงออกทางสัญลักษณ์ของพรรคหรือ กลุ่มในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สติกเกอร์ติดรถ เสื้อยืด เป็นต้น เข้าร่วมประชุมกับทางพรรคหรือกลุ่ม เป็นประจำในวาระสำคัญระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง ร่วมกำหนดนโยบายของพรรคหรือกลุ่มกับสมาชิก ในการหาเสียงและชักชวนผู้อื่นเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคหรือกลุ่ม เพิ่มเติมระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า

2.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพศกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ค่า Sig มีค่า มากกว่า 0.05 แสดงว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบอายุกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ค่า Sig มีค่า มากกว่า 0.05 แสดงว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบอาชีพกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ค่า Sig มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ซึ่ง เป็นไปตามสมมติฐาน

2.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายได้กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ค่า Sig มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

2.5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสถานภาพสมรสกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ค่า Sig มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ประชาชนที่มีสถานภาพแตกต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2.6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการศึกษากับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ค่า Sig มีค่ามากกว่า

0.05 แสดงว่า ประชาชนเพศที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2.7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระยะเวลาที่อาศัยในท้องถิ่นกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ค่า Sig มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยในท้องถิ่นต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชาชนอยากให้หน่วยงานรัฐหรือเทศบาลส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชนให้มากขึ้น ในการจัดตั้งองค์กรระดับชุมชนต่างๆขอให้ใช้หลักการทางประชาธิปไตยเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกระดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต เทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และ สมมติฐานได้ดังนี้

1. ผลการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.09) ทั้งในเรื่อง ประเด็นเรื่องความสนใจทางการเมือง พบว่า พุดคุยเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองกับผู้อื่น โดยเป็นผู้ริเริ่มพุดคุยและติดต่อกับนักการเมือง ทั้งอดีตรวมถึงปัจจุบันรวมทั้งผู้นำทางการเมือง เช่น แกนนำนักวิชาการ เป็นต้น เสนอตนเองเป็นผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งทางการเมืองโดยในนามตัวแทนอิสระเข้าร่วมการรับฟังการจัดทำประชาพิจารณ์หรือรับฟังการปราศรัยของผู้ลงสมัครทางการเมือง และชักชวนให้ผู้อื่นสนใจกิจกรรมทางการเมืองและติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประเด็นการเมืองเป็นเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้ง หรืออาสาสมัครสังเกตการณ์ ร่วมรณรงค์การสนับสนุนให้ผู้คนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แจ้งข้อมูลเรื่องการทุจริตของผู้ลงสมัครเลือกตั้งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และใช้สิทธิเลือกตั้งรวมถึงการลงประชามติ การบริจาคเงินหรือร่วมจัดกิจกรรมระดมทุนเข้าพรรค หรือกลุ่มจากสมาชิกการแสดงออกทางสัญลักษณ์ของพรรคหรือกลุ่มในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สติกเกอร์ติดรถ เสื้อยืด เป็นต้น เข้าร่วมประชุมกับทางพรรคหรือกลุ่มเป็นประจำในวาระสำคัญ ร่วมกำหนดนโยบายของพรรคหรือกลุ่มกับสมาชิก ในการหาเสียง และชักชวนผู้อื่นเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคหรือกลุ่มเพิ่มเติม อาจเป็นเพราะในสถานการณ์ทางการเมืองปัจจุบัน มีความแตกแยกทางความคิดหลายฝ่าย ซึ่งมีการเกิดขึ้นใหม่ของกลุ่มการเมืองมีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น การแสดงออกในเรื่องทางการเมืองจึงต้องมีความระมัดระวัง หรืออาจจะเป็นเพราะยังอยู่ในช่วงรัฐบาลที่มาจากการยึดอำนาจ สิทธิ เสรีภาพอาจจะแสดงออกได้ไม่มากพอ จึงทำให้ประชาชนโดยส่วนใหญ่ไม่กล้าที่จะแสดงออก สอดคล้องกับงานวิจัยของ **อำนาจ ศรีพระจันทร์ (2558)** ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น:

กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ศึกษาเฉพาะอำเภอ บ้านผือ จังหวัดอุดรธานี พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ **จเร บินลอย (2554)** พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบล คลองใหญ่ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดตราด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการศึกษา เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับปัจจัยส่วนบุคคลของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นมีรายละเอียดดังนี้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ค่า Sig มีค่ามากกว่า 0.05 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาต่างกัน ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ซึ่ง เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **อำนาจ ศรีพระจันทร์ (2558)** ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ศึกษา เฉพาะอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี พบว่าคือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานีอย่างมี นัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จเร บินลอย (2554, บทคัดย่อ)** พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ศิริพร ดันชะแสง (2552)** ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ห้วยไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้และอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปรียาภัทร กันกา (2557)** ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลเสม็ด ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อเดือน และช่องทางในการได้รับข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

รัฐบาลควรมีนโยบายและให้การส่งเสริมหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีกิจกรรมการประชุม เสวนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองหรือข้อร้องเรียนเรื่องผลประโยชน์ ที่อยากเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อยกระดับการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ

1. ภาครัฐควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ โดยการ เปิดเวทีแสดงความคิดเห็น ให้ทุกภาคส่วนได้มีโอกาสพูดคุยพบปะ แลกเปลี่ยนความเห็นซึ่งกันและกัน
2. ภาครัฐควรจัดทำกิจกรรมเปิดเวทีสาธารณะอย่างต่อเนื่องเช่นเดือนละครึ่ง เพื่อให้เกิด รูปธรรมที่ชัดเจน และประชาชนได้ตระหนักถึงความเอาใจใส่จริงจัง กับเสียงสะท้อนปัญหาจากประชาชน

เอกสารอ้างอิง

- จเร บินลอย. (2554). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จักษ์ พันธุ์เพชร. (2550). รัฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- เทศบาลตำบลบ้านเป็ด.(ออนไลน์).สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน.แหล่งที่มา <https://www.banped.go.th/>
- ไพฑูรย์ โปธิสว่าง. (2556). การทำวิจัยทางสังคมศาสตร์ : หลักการ วิธีปฏิบัติ สถิติและคอมพิวเตอร์. ชลบุรี: คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริพร ต้นยะแสง. (2552). การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการจัดการ, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เอกวิทย์ มณีธ. (2554). รัฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. ชลบุรี: คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อำนาจ ศรีพระจันทร์. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี ศึกษาเฉพาะอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- Taro Yamane.(1973). Statistics: An Introductory Analysis. 3rd Ed. New York. Harper and Row. Publications.